

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Zdeňka Kühna, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **O. O.**, zast. JUDr. Janem Kláilem, advokátem se sídlem Lukavická 22, Plzeň, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 2. 2015, č. j. MV-166331-3/SO-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 5. 2015, č. j. 30 A 45/2015 – 19,

t a k t o :

- I. Žalobkyni **se přiznává** osvobození od soudních poplatků za řízení o kasační stížnosti.
- II. Kasační stížnost **se zamítá**.
- III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, rozhodnutím ze dne 14. 10. 2014, č. j. OAM-8994-30/PP-2013, zamítlo podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), žádost žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie. Proti rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaná zamítla rozhodnutím citovaným v záhlaví tohoto rozsudku.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který její žalobu odmítl usnesením citovaným v záhlaví, neboť byla podána opožděně. Žaloba neobsahovala údaj o dni oznámení napadeného rozhodnutí žalobkyni. Žalovaná k výzvě soudu doložila, že zástupkyni žalobkyně bylo napadené

rozhodnutí doručeno dne 9. 3. 2015. Lhůta k podání žaloby je podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců 30 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni s tím, že zmeškání lhůty nelze prominout. Posledním dnem lhůty k podání žaloby tedy byla středa 8. 4. 2015, žaloba však byla podána soudu až dne 20. 4. 2015. Proto ji krajský soud podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odmítl.

[3] Proti usnesení krajského soudu nyní žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí kasační stížností.

II. Obsah kasační stížnosti, žádost o osvobození od soudních poplatků a vyjádření žalované

[4] Stěžovatelka výslovně označila kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasační stížnost obsahuje jedinou námitku, kterou stěžovatelka zpochybňuje doručení napadeného rozhodnutí a dovozuje, že lhůta k podání žaloby vůbec nepočala běžet.

[5] V řízení předcházejícím soudnímu řízení stěžovatelku zastupovala Mgr. V. K., která není advokátkou a nebyla jí udělena řádná procesní plná moc pro zastoupení ve správním řízení. Skutečnost, že Mgr. K. učinila v řízení jeden úkon (odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně), neznamená, že byla zmocněna k zastoupení v celém řízení. Správní orgán však napadené rozhodnutí doručoval Mgr. K. a stěžovatelka se o něm dozvěděla jen náhodou. Nebylo jí ani sděleno, kdy byla zásilka převzata. Z těchto důvodů lhůta pro podání žaloby ještě nepočala běžet a mělo by být zohledněno, že o počátku lhůty nebyla z důvodu doručení Mgr. K. zpravena.

[6] Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Poté, co bylo stěžovatelce doručeno usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2015, č. j. 9 Azs 117/2015 – 11, kterým ji soud vyzval k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, stěžovatelka požádala o osvobození od soudních poplatků (podáním ze dne 8. 6. 2015). Žádost odůvodnila tím, že v současné době je bez zaměstnání, nové si hledá a žije toliko z podpory svých nejbližších.

[8] K výzvě soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 9 Azs 117/2015 – 23, zaslala vyplněný formulář *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce ve věci*, ve kterém uvedla, že nemá žádné příjmy ani majetek, v současné době nežije s manželem ve společné domácnosti, a to ani po stránce ekonomické, nemůže pracovat, neboť neobdržela pracovní vízum, žije z podpory sestry.

[9] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je zastoupena advokátem [§ 105

pokračování

odst. 2 s. ř. s.]. Poté přistoupil k posouzení žádosti stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků za kasační stížnost.

[11] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.

[12] Podmínka podání žádosti o osvobození byla v nynější věci splněna. Návrh stěžovatelky ani nebyl zjevně neúspěšný, neboť takovým by byl pouze tehdy, pokud by již ze samotných skutkových tvrzení a argumentů obsažených v návrhu bylo zcela zřejmé, že jí ve věci nemůže být vyhověno (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007 – 72; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Proto se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda osvobození odůvodňují majetkové poměry stěžovatelky a zda jsou v projednávané věci dány zvlášť závažné důvody pro přiznání plného osvobození od soudních poplatků.

[13] Stěžovatelka ve svých podáních uvedla, že nemá žádný majetek ani příjmy. Je odkázána na svou sestru, s manželem nevede společnou domácnost ani společně ne hospodáří. Ač svá tvrzení nedoložila, Nejvyšší správní soud vzal v úvahu, že je lze prokázat jen stěží (pokud vůbec), proto takový postup nelze po stěžovatelce spravedlivě požadovat. Současně její tvrzení nevyhodnotil jako nedůvěryhodná, neboť si neodporují a ani jednotlivě nevzbuzují pochybnost o své pravdivosti. Tvrzení stěžovatelky o nemajetnosti jsou pochopitelná s ohledem na její současnou situaci, neboť rozhodnutím specifikovaným v bodě [1] byla zamítnuta její žádost k přechodnému pobytu. Není ani důvodu nevěřit stěžovatelce, že nežije se svým manželem ve společné domácnosti a výživou je tak odkázána na svou sestru.

[14] Při posuzování žádosti o osvobození od soudních poplatků měl soud na zřeteli, že se jedná o procesní institut, jehož účelem je zejména ochrana účastníka, který se nachází v tíživé finanční situaci, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, který by mu mohl znemožnit přístup k soudní ochraně ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

[15] Stěžovatelka se nachází ve velmi tíživé finanční situaci, neboť je zcela bez prostředků a fakticky odkázána na pomoc své sestry, která žije a pracuje v České republice. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že u stěžovatelky jsou dány zvlášť závažné důvody, pro které přiznal úplné osvobození od soudních poplatků za řízení o kasační stížnosti. Opačný postup by byl v rozporu s čl. 36 Listiny základních práv a svobod, neboť by jím byl stěžovatelce omezen ústavně garantovaný přístup k soudní ochraně.

[16] Poté Nejvyšší správní soud přistoupil k přezkumu usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, že napadené

usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[17] Stěžovatelka uplatnila kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V situaci, kdy krajský soud napadeným usnesením žalobu odmítl, však z povahy věci přicházejí v úvahu pouze kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále dle písm. c) uvedeného ustanovení, spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem. Označením kasačních důvodů nicméně není Nejvyšší správní soud vázán. Kasační námitka směřuje proti závěru krajského soudu o opožděnosti žaloby a dle svého obsahu spadá pod důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. V jejím rozsahu Nejvyšší správní soud napadené usnesení přezkoumal.

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] Argumentace stěžovatelky se odvíjí od tvrzení, že Mgr. V. K. nezmocnila k zastupování v celém správním řízení. Rozhodnutí žalované proto mělo být doručováno přímo stěžovatelce, nikoliv zástupkyni.

[20] Nejvyšší správní soud uvedenou námitku vyhodnotil jako lichou. Ve správním spisu ověřil, že v textu plné moci předložené správním orgánům je výslovně uvedeno, že stěžovatelka zmocňuje zástupkyni: „*k řízení na MV ČR Odbor azylové a migrační politiky ve věci řízení o udělení přechodného pobytu*“. Je tedy zjevné, že zmocnění bylo zástupkyni uděleno pro celé správní řízení a správní orgány jej neodvodily z toho, že zástupkyně ve věci učinila jediný úkon (odvolání). Dále soud ověřil, že správní spis neobsahuje žádnou listinu dokládající, že zastoupení bylo ukončeno, proto není pochyb o tom, že stěžovatelka byla zastoupena v průběhu celého správního řízení prvního i druhého stupně. Pro úplnost lze dodat, že správní orgány řádně doručovaly zástupkyni po celou tuto dobu.

[21] Z uvedených důvodů žalovaná správně doručovala napadené rozhodnutí zástupkyni stěžovatelky. Krajskému soudu k výzvě doložila rozhodnutí včetně originálu doručky, která prokazuje, že zástupkyně stěžovatelky převzala zásilku dne 9. 3. 2015. Toho dne tedy bylo rozhodnutí řádně doručeno.

[22] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. V nynější věci je lhůta stanovena zvláštním zákonem, kterým je zákon o pobytu cizinců. Podle jeho § 172 odst. 1 platí, že žaloba proti správnímu rozhodnutí musí být podána do 30 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni nebo ode dne sdělení jiného rozhodnutí správního orgánu, pokud není dále stanoveno jinak. Zmeškání lhůty nelze prominout.

[23] Dnem rozhodným pro počátek běhu lhůty bylo pondělí 9. 3. 2015, třicetidenní lhůta k podání žaloby skončila ve středu 8. 4. 2015. Žaloba však byla krajskému soudu podána až dne 20. 4. 2015, tedy opožděně.

[24] Podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže byl podán předčasně nebo opožděně. Usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby je proto zákonné.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1, poslední věty, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[26] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení o kasační stížnosti nevznikly náklady nad rámec její úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu